

○ فارسی
○ دستور زبان
○ سال ششم دبستان

۱- گیومه (« »)

این علامت در موارد زیر قابل استفاده است:

الف) وقتی سخنی را از کسی نقل می‌کنیم، باید آن را در داخل گیومه قرار بدهیم تا مشخص شود مطلب از شخص دیگری است. مانند:

سعدی می‌گوید: « دو کس رنج بیهوده بردند و سعی بی‌فایده کردند. یکی آن که اندوخت و نخورد و دیگر آن که آموخت و نکرد. »

ب) برای ذکر عنوان رساله ها، مقاله ها، روزنامه ها، اشعار و بخش های یک کتاب. مانند: باب هشتم گلستان سعدی، در « آداب صحبت کردن » است.

ج) در ابتدا و انتهای کلمه ها و اصطلاحات علمی و یا هر کلمه یا عبارتی که بخواهیم آن را مشخص تر از قسمت های دیگر نشان دهیم. مانند:

یکی از کتاب های معروف سعدی « بوستان » است.

۲- ویرگول یا درنگ نما (،)

این علامت در موارد زیر استفاده می شود:

الف) به معنی مکث کوتاه می باشد. مانند:

هنگام طواف، حضرت محمد (ص) را دیدم.

ب) وقتی که چند کلمه را با (و) به هم مربوط می کنند، به

جای (و) گذاشته می شود. مانند:

شیراز، خیابان گل ها، کوچه ی پروانه، شماره ی ۴۵.

(ج) در پایان جمله ای که با جمله ی بعد از خود کامل می شود. مانند:

اگر بخواهیم در یک کشور بیگانه زندگی کنیم، باید به قوانین آن احترام بگذاریم.

(د) برای جداسازی دو کلمه که امکان دارد با هم خوانده شوند و معنای دیگری را برسانند. مانند:

ما، در این جا می مانیم. (ما، در ← مادر)

۳- سه نقطه (...)

زمانی استفاده می شود که بخشی از سخنان یا نوشته ای را

نقل کرده و سخن را ناتمام می گذاریم. مانند:

هر چند خیلی زود است اما

رهپویان دانش و اندیشه

۴- علامت سوال (?)

این علامت در موارد زیر استفاده می شود:

الف) در پایان جمله های پرسشی می آید. مانند:

تو کی می روی؟

ب) گاهی این علامت را برای نشان دادن شک و تردید در

داخل پرانتز می گذارند. مانند:

جمعیت ایران از مرز هفتاد میلیون نفر (?) گذشته است.

۵- نقطه (.)

در پایان جمله های خبری یا انشایی از نقطه استفاده

می شود. مانند:

هوا گرم شده است.

رهپویان دانش و اندیشه

۶- دو نقطه (:)

این علامت در موارد زیر کاربرد دارد:

الف) بعد از لغتی که معنی آن در مقابل آن نوشته می شود.

مانند:

عظیم: بزرگ
پرویان دانش و اندیشه

ب) قبل از نقل قول از کسی. مانند:

حضرت محمد (ص) فرمودند: « طلب دانش بر هر مسلمانی واجب است. »

ج) هنگام بر شمردن اجزای چیزی. مانند:

آثار سعدی عبارتند از: گلستان و بوستان.

۷- علامت تعجب (!)

این علامت در موارد زیر مورد استفاده قرار می گیرد:

(الف) در پایان جمله های تعجّبی قرار می گیرد. مانند:

عجب هوایی است!

(ب) بعد از منادا قرار می گیرد. مانند:

خدایا! از گناهان من در گذر. و اندیشه

۸- علامت پرسش و تعجب (!؟)

هر گاه این دو علامت در کنار هم قرار بگیرند، منظور آن است که علاوه بر ایجاد پرسش در شخص، فرد از انجام چنین کاری متعجب شده است. مانند:

مادر با ناراحتی گفت: « پول داشتی و خرج نکردی؟! »

۹- پراتنز یا کمانک (()) :

این علامت در موارد زیر کاربرد دارد:

الف) معنی معادل یک کلمه. مانند:

زندگی نامه ی (بیوگرافی) استاد حسابی سرمشق همه ی ما

است. رهپویان دانش و اندیشه

ب) برای توضیحات پیش تر.

ج) برای ذکر تخلص، تاریخ، نام سابق و شهرت. مانند:

ابن سینا (۲۷۰ - ۴۲۸ هـ ق) از حکیمان و نوابغ ایران بود.

رهپویان دانش و اندیشه

۱- پسوند «ی» در کدام گزینه متفاوت است؟

(۲) پاکی

(۱) خوبی

(۴) بدی

(۳) شیرازی

رهپویان دانش و اندیشه

۲- در کدام جمله مضاف و مضاف الیه وجود ندارد؟

(۱) کتاب است آینه روزگار

(۲) زنadan بنالد دل سنگ و کوه

(۳) به نام خداوند خورشید و ماه

(۴) توانا بود هر که دانا بود

۳- در بیت زیر چند صفت وجود دارد؟

« چو خواهی که نامت بود جاودان

مکن نام نیک بزرگان نهان »

۲ (۲)

۴ (۱)

۱ (۴)

۳ (۳)

۴- کدام کلمه درست معنی نشده است؟

(۱) خو : انس

(۲) درایت: آگاهی داشتن

(۳) عقیده: کمبود

(۴) لذا: بنابراین

۵- کدام کلمه در لغت نامه زودتر آمده است؟

(۱) ملاطفت

(۲) مرحمت

(۳) ملول

(۴) مونس

روبوویان دانش و اندیشه

۶- املاي کدام واژه با توجه به معنی نادرست است؟

۱) اعتقاد: باورداشتن

۲) اعماق: گودی‌ها

۳) اختصار: کوتاه کردن

۴) زمخت: درشت

۷- در کدام گزینه «ضمیر» مفعول است؟

۱) من از بیگانگان دیگر ننالم.

۲) ما بدین در نه پی حشمت و جاه آمده‌ایم.

۳) ما را به رخت و چوب شبانی فریفته است.

۴) توگفتی مهربان تر از خدا نیست.

۸- در بیت زیر نقش «استاد» چیست؟

« سعدی نابرده در این راه به جایی نرسی

مزد اگر می‌طلبی طاعت استاد بپر »

(۲) ضمیر

(۱) فاعل

(۴) مفعول

(۳) نهاد

۹- کدام گزینه فعل «مضارع» است؟

(۱) می خواندند

(۲) می رفتیم

(۳) دارم می خوانم

(۴) رفته بودند

درست یا نادرست بودن را مشخص کن.

۱۰- واژه‌ی «نقوش» هم خانواده کلمه‌ی «منقش» است.

درست

نادرست

رهپویان دانش و

درست یا نادرست بودن را مشخص کن.

۱۱- «خانه به دوش» یعنی «بی سر و سامان».

نادرست

درست

رهپویان دانش و اندیشه

درست یا نادرست بودن را مشخص کن.

۱۲- علامت گذاری « به به ! چه نقاشی زیبایی » غلط است.

نادرست

درست

رهپویان دانش

درست یا نادرست بودن را مشخص کن.

۱۳- جمله «تصویر آهو را بکش» یک جمله ی خبری است .

درست

نادرست

رهپویان دانش و اندیشه

۱۴- از میان کلمه های زیر واژه های هم خانواده را جدا کن و هر دسته را کنار هم بنویس.

مشغول، ابداع، نقّاش، کشف، منقّش، اکتشاف، مکتشف، ضمانت، کاشف، شاغل، ضامن، تعجّب، ابداعات، متعجّب، شغل، عجیب.

.....

.....

.....

۱۵- ضمیرها را به جمله مناسب خود وصل کن.

ضمیر	جمله
من	● نگارگری را نزد استاد آموخت.
آن ها	● به موزه‌ی نگارگری می‌روند.
او	● آثار استاد فرشچیان را دوست دارم.
شما	● به میراث هنری ایران احترام می‌گذارید.

۱۶- در ترکیب‌های زیر مضاف و مضاف الیه و موصوف و صفت را جدا کن و در قسمت مشخص شده بنویس.

تابلوی خیال انگیز، افکار عجیب، پسر کنجکاو، گله‌های اسب،
قد خمیده، سخنان تأثیرگذار، اثر هنر مندانه، تابلوی ماندگار،
مردم‌غرور، ضامن آهو.

موصوف و صفت:

مضاف و مضاف الیه: